

2015-01-21

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr UBN 2014/133-049

Utbildningsnämnden

Årsbokslut 2014 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden beslutar fastställa årsbokslut för 2014.

Sammanfattning

Utbildningsnämndens årsbokslut för 2014 innebär ett överskott jämfört med budget om + 9,7 mnkr. Överskottet kan framför allt hänföras till förskola och pedagogisk omsorg, fritidshemmet och gymnasieskolan. Grundskolan har å andra sidan ett underskott, likaså likvärdighetsgarantin för barn och elever i stort behov av särskilt stöd.

Verksamhetsresultatet för utbildningsnämnden visar på mycket goda resultat och även i jämförelse med andra kommuner och riket. Trots dessa goda resultat så når verksamheterna inte upp till den ambitionsnivå som utbildningsnämnden beslutat om för vissa nyckeltal.

Ärendet

Utbildningsnämnden redovisar i årsbokslutet det ekonomiska utfallet jämfört med budget samt måluppfyllelsen för respektive verksamhet.

Ekonomiskt utfall ■

Utbildningsnämndens ekonomiska bokslut visar ett överskott om + 9,7 mnkr jämfört med budget, vilket motsvarar en avvikelse om cirka 0,4 procent. De större avvikelserna mot budget har förskola och pedagogisk omsorg, fritidshem, grundskola och gymnasieskola samt likvärdighetsgarantin. Budgeteringen grundar sig på kommunens befolkningsprognos och prognostiserad efterfrågan för de olika verksamheterna.

Inom förskola och pedagogisk omsorg har 110 färre barn varit inskrivna än vad som budgeterats. Det ger ett överskott på +8,1 mnkr. Antalet barn inskrivna i fritidshem har varit 130 färre än beräknats vilket innebär ett överskott på +5,6 mnkr.

Antal elever i grundskolan har under året varit ett åttiotal fler än vad som budgeterats för och budgeten har därför överskridits med – 5,3 mnkr. Antal elever i gymnasieskolan har

däremot överskattats med ett nittiotal elever i budgeten, det gäller framför allt andelen ungdomar i de äldre årskullarna som varit färre än beräknats. Det lägre elevantalet motsvaras av ett överskott om + 7,8 mnkr.

Kostnader för likvärdighetsgarantin, d.v.s. poster för strukturtillägg, individriktade resurser för barn och elever i stort behov av särskilt stöd, modersmål samt skolskjutskostnader, har överskridit budget med – 10,6 mnkr. Störst avvikelse i reella tal och andelsmässigt har förskolan. Utbildningsnämnden behandlade i särskilt ärende i juni det redan då prognostiserade underskottet. Det kunde bland annat konstateras att inom förskola och pedagogisk omsorg har antalet barn som beviljats resursstöd ökat med tio procent från 2010 till 2014 vilket är en ökning med 73 stycken i absoluta tal. Andelen barn inom autismspektrum har ökat med sex procentenheter. Barn som erhåller resursstöd p.g.a. autism är den enskilt största gruppen av de som erhåller resursstöd. Därefter kommer stöd för beteendevårigheter.

Verksamhet, tkr	Ufall 2014			Budget	Budget- avvikelse	Ufall 2013		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Intäkter	Kostnader			Utfall netto	Intäkter	Kostnader
Checkram	158 664	-2 291 567	-2 132 903	-2 151 402	18 499	157 214	-2 198 402	-2 041 188
Förskola och pedagogisk omsorg	94 057	-787 906	-693 849	-701 962	8 113	95 221	-782 391	-687 170
Vårdnadsbidrag		-1 503	-1 503	-2 358	855	0	-1 380	-1 380
Fritidshem	41 697	-246 576	-204 879	-210 486	5 607	40 175	-232 428	-192 253
Öppen fritidsverksamhet	37	-4 398	-4 361	-4 696	335	34	-4 100	-4 066
Förskoleklass	630	-55 881	-55 251	-54 738	-513	614	-51 433	-50 819
Grundskola	14 142	-861 420	-847 278	-841 946	-5 332	13 000	-791 986	-778 986
Grundskoleklass	295	-20 739	-20 444	-20 985	541	259	-20 213	-19 954
Gymnasieskola	7 500	-301 163	-293 663	-301 510	7 847	7 641	-302 141	-294 500
Gymnasiesärskola	306	-11 981	-11 675	-12 721	1 046	270	-12 330	-12 060
Övrig ram	1 422	-253 050	-251 628	-242 870	-8 758	2 822	-244 340	-241 518
Likvärdighetsgarantin	1 082	-220 571	-219 489	-208 912	-10 577	1 412	-208 447	-207 035
- Förskola och ped omsorg	533	-49 682	-49 149	-40 680	-8 469	684	-44 135	-43 451
- Skola och fritidshem	549	-170 889	-170 340	-168 232	-2 108	728	-164 312	-163 584
Öppen förskola	105	-6 166	-6 061	-7 337	1 276	73	-6 088	-6 015
Nämnd och m&h	35	-24 533	-24 498	-24 844	346	187	-26 050	-25 863
Forskning	200	-1 780	-1 580	-1 777	197	1 150	-3 755	-2 605
Summa utbildningsnämnden	160 086	-2 544 617	-2 384 531	-2 394 272	9 741	160 036	-2 442 742	-2 282 706

Verksamhetsresultat

Utbildningsnämnden har i tidigare ärende beslutat fastställa kvalitetsanalys för år 2014. Kvalitetsanalysen är utbildningsnämndens samlade bedömning av kvaliteten i Nackas utbildningsverksamheter med utgångspunkt i nationella styrdokument, t.ex. skollagen, och kommunens utbildningspolitiska strategi. Analysen baserar sig på kundundersökningen, kollegiala observationer, enheternas egna kvalitetsanalyser, nationell statistik av resultaten samt besök i verksamheterna. Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för att alla som arbetar i utbildningsverksamheterna ska kunna ge barn och elever en likvärdig utbildning. Det innebär att alla som arbetar i förskolan och skolan systematiskt och

kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen, samt utbildningsnämndens mål, och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Förskolors och skolors kvalitetsanalyser och de intervjuer som genomförts visar på ett gediget kvalitetsarbete och väl utvecklad systematik i uppföljning och analys på många förskolor och skolor i Nacka. Men den samlade bilden tyder också på att det finns en variation mellan förskolor och skolor i hur kvalitetsarbetet fungerar. I årsbokslutet lyfts några av de mest viktiga resultaten från kvalitetsanalysen fram.

Förskola och pedagogisk verksamhet

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Målvärde	Utfall
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande Varje barn har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.		1. Andel personal i förskolan som har förskolläro-utbildning. 2. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. 3. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att utveckla barnets språk. 4. Andel föräldrar som anser att förskolan arbetar med att få barnet att förstå matematik.	45 95 85 80	(36) 96 88 83
	Reellt inflytande Varje barn har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att barn och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över anordnarens verksamhet och utveckling. Varje barn har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.		1. Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara. 2. Andel föräldrar som får tydlig information om hur barnet utvecklas. 3. Andel föräldrar som är nöjda med öppettider i förskola och pedagogisk omsorg.	85 90 95	84 88 96
Valfrihet	Valmöjligheter Föräldrar ska ges stora valmöjligheter vid val av förskola, pedagogisk omsorg och fritids.		1. I alla kommunal- delar ska utbudet av platser i förskolan motsvara efterfrågan.	4	4

Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö Varje barn har till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet och stimulans som bidrar till god hälsa.		1. Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i verksamheten.	95	96
			2. Andel föräldrar som anser att barnen är ute varje dag med förskolan eller i den pedagogiska omsorgen.	95	96

Nöjda föräldrar men fortsatt brist på förskollärare

Föräldrar är i hög grad nöjda med sina barns förskolor och allt färre förskolor har låg andel nöjda föräldrar. Men, det är fortfarande brist på förskollärare i Nacka och i hela regionen. Vid de besök utbildningsenheten gör på förskolorna i form av tillsyn eller andra former av besök framkommer det att vissa förskolor lyckats rekrytera förskollärare, medan andra inte gör det.

Små barns lärande

Ett stort antal förskolor beskriver i sina kvalitetsanalyser att arbetet med språk och matematik både är en styrka och ett utvecklingsområde. Det gäller även arbetet med pedagogisk dokumentation samt lek- och lärmiljön som stöd för lärandet. Detta kan tolkas som att förskolornas medvetenhet och egna kunskaper om vikten av att arbeta med detta har ökat. Barns inflytande är ett utvecklingsområde för organisationen och pedagogerna att definiera, förstå och arbeta utifrån. Många förskolor arbetar för att utveckla dokumentation av barnens utveckling och lärande.

Trygga barn

Större delen av de föräldrar som svarat på kundundersökningen upplever att deras barn är trygga på förskolan samt att personalen bryr sig om barnen. Observationerna visar också att normer och värden är ett starkt område på flertalet förskolor. Av de tretton förskolor som observerats under året har elva fått bedömningen god eller mycket god kvalitet på detta område.

Grundskola

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Målvärde	Utfall
God kommunal service	<p>Maximal utveckling och stimulerande lärande Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.</p>	■	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meritvärde (16 ämnen) 2. Meritvärde för pojkar 3. Andel skolor med positiv avvikelse i salsamodellen (meritvärde). 4. Andel elever i årskurs tre som når kravnivån i NP i ma. 5. Andel pojkar i årskurs sex som når lägst betyg C i NP i svenska. 6. Andel pojkar i årskurs nio som når lägst betyg C i NP i svenska. 7. Andel elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram 8. Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande för deras barn. 9. Andel elever som anser att skolarbetet väcker nyfikenhet för lust att lära sig mer. 10. Andel elever som använder dator/läsplatta dagligen. 	<p>240</p> <p>236</p> <p>100</p> <p>90</p> <p>55</p> <p>55</p> <p>100</p> <p>90</p> <p>65</p> <p>90</p>	<p>242</p> <p>235</p> <p>91</p> <p>75</p> <p>60</p> <p>57</p> <p>94</p> <p>92</p> <p>64</p> <p>72</p>
	<p>Reellt inflytande Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att elever och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet och utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.</p>	▲	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel elever som anser att de är med och planerar arbetet i skolan. 2. Andel föräldrar som anser att de får tydlig information om hur deras barn ligger till i förhållande till kunskapskraven 3. Andel elever som anser att de får veta hur det går för dem i skolarbetet 4. Andel föräldrar som anser att deras barn är med och påverkar de gem aktiviteterna på fritids. 	<p>75</p> <p>85</p> <p>90</p> <p>75</p>	<p>63</p> <p>82</p> <p>86</p> <p>63</p>

Valfrihet	Valmöjligheter Föräldrar och elever ska ges stora valmöjligheter vid val av skola.	▲	1. Andel föräldrar som har fått sitt förstahandsval tillgodosett vid val av skola.	95	92
Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet, studiero och stimulans och som bidrar till god hälsa.	▲	1. Andel elever som anser att de är trygga i skolan.	95	91
			2. Andel elever som kan arbeta utan att bli störda under lektioner och arbetspass.	75	69
			3. Andel elever som varje skoldag deltar i någon form av fysisk aktivitet i skolan.	75	72

Goda resultat på de nationella proven och meritvärdet är högt

Liksom tidigare kan konstateras att målnivåerna för nämndens nyckeltal har en hög ambitionsnivå. Flera resultat som ligger under målnivån har ett mycket gott resultat i jämförelse med andra kommuner.

Nackas grundskoleelever fortsätter att ha goda resultat, särskilt goda är resultaten i nationella proven i årskurs sex och nio. Nackas resultat hör till de allra bästa i landet. Elevernas genomsnittliga meritvärde när de går ut årskurs nio fortsätter att var högt. Andel elever i årskurs nio som blev behöriga till gymnasieskolan har minskat något, men andelen är fortfarande jämförelsevis hög. En försämring kan dock noteras på tre skolor. Pojkars resultat på det nationella provet i svenska var tydligt bättre 2014 än året innan och målvärdet nås. Liksom tidigare år når flickor i genomsnitt högre resultat än pojkar, men skillnaden har minskat. Färre elever nådde kravnivån i samtliga delprov i nationella proven i årskurs tre än föregående år i både svenska och matematik.

Elevinflytande fortsatt utvecklingsområde

Ett område som behöver utvecklas gäller elevers inflytande. Alltför många elever tycker enligt kundundersökningen att de inte är delaktiga i planeringen och utformningen av deras utbildning. Men bilden av elevernas inflytande och ansvar är komplex. Utbildningsenheten genomförde intervjuer om elevinflytande med elever vid åtta skolor i Nacka under hösten 2014, vilka visade att eleverna är nöjda eller mycket nöjda med sitt inflytande. Men det fanns skillnader mellan eleverna och skolorna. Framför allt de yngre eleverna hade svårt att förstå begreppet inflytande, d.v.s. skillnaden mellan att påverka och bestämma. Lärarnas självvärderingar visar att det finns lärare som har uppgett att de inte låter eleverna ha inflytande.

IT i det dagliga skolarbetet

Ett annat område att utveckla är elevernas tillgång till IT i det dagliga skolarbetet, men också hur tekniken används i det pedagogiska arbetet. Andel elever som svarar att de använder dator eller läsplatta varje dag i skolan har ökat sedan föregående år, särskilt bland eleverna i årskurs 5, men det är fortfarande långt till målnivån. Datoranvändningen varierar relativt mycket mellan skolorna, vilket visar att skolorna har satsat olika mycket på detta.

Fritidshemmen har en god verksamhet men svårt att rekrytera fritidspedagoger

Observationer som gjorts under året visar på att fritidshemmen har en god verksamhet. De flesta föräldrar är också nöjda med fritidshemmets verksamhet. Ett förbättringsområde är att öka andel personal med pedagogisk högskoleutbildning. Det har framkommit i samtal med rektorer att det är svårt att rekrytera fritidspedagoger. Personalen har många gånger inte tillräcklig kompetens även om de gör ett bra arbete och kompetensutvecklar sig. Statistik från Skolverket visar att Nacka hade år 2013 i genomsnitt 32 procent högskoleutbildad personal i fritidshemmet, vilket är högre än genomsnittet i länet, men långt ifrån rikets 53 procent.

Gymnasieskolan

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge		Målvärde	Utfall
God kommunal service	Maximal utveckling och stimulerande lärande Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som stimulerar till största möjliga lärande och kunskapsutveckling.	■	1. Andel elever i Nackas skolor som fullföljer gymn. inom fyra år. 2. Betygspoäng i Nacka 3. Andel elever med minst godkänt (E) i nationella kursprov i ma kurs1A-C. 4. Andel elever som anser att undervisningen motiverar dem till att vilja lära sig mer. 5. Andel elever som fortsätter påbörjat program år två (ej IM). 6. Andel elever som använder dator/läsplatta dagligen.	80 14,5 90 65 95 85	81 15,0 Kan ej mätas 55 87 71
	Reellt inflytande Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att elever och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över skolans verksamhet och	▲	1. Andel elever som anser att de kan påverka arbetsättet under lektionerna. 2. Andel elever som får information om hur de ligger till under kursens gång.	55 65	47 54

	utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin utveckling.				
Trygg och säker kommun	Trygg arbetsmiljö Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av glädje, trygghet, studiero och stimulans och som bidrar till god hälsa.	■	1. Andel elever som känner sig trygga i skolan. 2. Andel elever som anser att det är arbetsro på lektionerna.	95 60	96 53

Goda resultat – men sämre på yrkesprogrammen

Elevresultaten i gymnasieskolan är överlag goda med höga betygsresultat och god elevgenomströmning. Den genomsnittliga betygspoängen för eleverna som gick ut våren 2014 var 15,0 vilket kan jämföras med föregående års poäng som var 15,2. Nackas resultat ligger fortfarande klart över rikets genomsnitt. Av alla elever som påbörjade ett nationellt program på en gymnasieskola i Nacka hösten 2011 hade 79 procent tre år senare fått en gymnasieexamen. I riket var motsvarande andel 71 procent. Alla elever som gick ut ett högskoleförberedande program och fick examen fick också grundläggande behörighet, det vill säga behörighet till högskolan. Av eleverna som gått yrkesprogram fick 39 procent grundläggande behörighet, vilket kan jämföras med 35 procent i riket.

Kursprovsresultaten är svåra att analysera i Skolverkets redovisning då flera resultat utelämnas på grund av anonymitetsskäl. Det genomsnittliga provbetyget för matematik 1-kurserna har minskat något jämfört med året innan. Lägst är resultatet för 1A-kursen som läses av elever på yrkesprogram.

Yrkesprogrammets resultat är sämre, men å andra sidan är det förhållandevis få elever i Nackas skolor som studerar på yrkesprogram. Skillnaden avviker inte heller mot med den nationella bilden av gymnasieskolan men den indikerar att det finns ett utvecklingsbehov för att förbättra resultaten.

Elevinflytande fortsatt utvecklingsområde även för gymnasieskolan

Liksom i grundskolan är elevernas inflytande över sitt lärande ett utvecklingsområde. Skolverket menar att under de senaste åren har det skett en maktförskjutning där elevers inflytande minskat till förmån för en ökad kontroll från stat och avnämare som exempelvis högskolor och arbetsliv. Det är framför allt en konsekvens av 2011 års gymnasierreform och är en uttalad utbildningspolitisk ambition. Reformen innebär en starkare central kontroll av såväl utbildningarnas dimensionering som utformning och innehåll. Utbildningsnämnden anser dock att elevers reella inflytande är av stor vikt och har därmed det som ett strategiskt mål för utbildningsnämnden.

Trygga gymnasieelever

Eleverna i Nackas gymnasieskolor upplever i hög grad att de är trygga på sin skola. Hela 96 procent instämmer i att de är trygga på sin skola. Fler än tidigare är också nöjda med skolans arbete mot mobbning, och de allra flesta anser att de behandlas väl av andra elever. Resultaten på samtliga dessa frågor ligger tydligt över genomsnittet för länet.

Utbyggnad av förskolor och skolor

Att säkra tillgång till förskolor och skolor är en viktig framtidsfråga när Nacka bygger stad. Behovet av utbildningsplatser säkerställs i planprocessen. Nacka kommun är idag en attraktiv kommun för utbildningsanordnare. Denna attraktivitet medverkar till att goda förutsättningar finns för nyetableringar av anordnare i kommunen. Det är också viktigt att arbeta för att alla skolor utvecklas och upplevs som ett valbart alternativ för föräldrar och barn.

Inför läsåret 2014/2015 byggdes fyra grundskolor ut för att kunna möta en ökad efterfrågan till förskoleklass. Inga nya förskolor har öppnats under året. Befintliga enheter har mött efterfrågan på förskoleplatser.

Konsekvenser för barn

Nacka kommuns utbildningsverksamheter uppvisar mycket goda resultat. Det ständigt pågående kvalitetsarbetet syftar till att säkra och ytterligare öka kvaliteten i verksamheten. Nackas barn och ungdomar ska erbjudas en utbildning i världsklass. I jämförelse med andra kommuner kan konstateras att Nackas barn och ungdomar uppvisar mycket goda resultat och föräldrar och elever är generellt mycket nöjda med verksamheten.

Susanne Nord
Utbildningsdirektör

Kristina Heuman
Controller

Jill Salander
Controller

Bilagor

1. Jämförande nyckeltal
2. Verksamhetsberättelse